

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД

**“Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського”**

кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності

МАТЕРІАЛИ

**III Міжнародної наукової конференції студентів, молодих вчених та
науковців**

**“КОНЦЕПТИ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ СУЧАСНОГО
СУСПІЛЬСТВА”**

(Одеса, 24-5 травня 2019 року)

Одеса -2019

УДК: 1:403:316.6(08)

К 65 Концепти соціокультурної трансформації сучасного суспільства // Матеріали III Міжнародної наукової конференції студентів, молодих вчених та науковців (Одеса, 24-25 травня 2019 р.) 94 с.

Рецензенти:

Скловський Ігор Зіновійович - доктор філософських наук, професор кафедри суспільних наук Центральноукраїнського національного технічного університету

Єременко Олександр Михайлович – доктор філософських наук, професор кафедри філософії Національного університету «Одеська юридична академія»

Романенко Михайло Ілліч - доктор філософських наук, професор кафедри філософії Комунального закладу вищої освіти «Дніпровська академія неперервної освіти»

Збірник матеріалів III Міжнародної наукової конференції студентів, молодих вчених та науковців «Концепти соціокультурної трансформації сучасного суспільства» вміщує матеріали, які досліджують соціокультурні засади трансформацій ціннісної сфери життєдіяльності суспільства, аналізують соціокультурні трансформації молодіжного соціуму, показують соціокультурні трансформації освітнього середовища та розкривають проблемні моменти культури бізнесу в умовах соціокультурної трансформації сучасного українського суспільства, а також розглядають синергетику як самоорганізаційну систему у суспільстві, що трансформується. Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, студентів.

Ухвалено до друку та розповсюдження мережею інтернет вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 10 від 27 травня 2019 року)

-поведение концепта «brain-psyche-mind/consciousness» (Ершова-Бабенко,2019), одноименного названной теории, с позиций гиперцелого в значении ставшего или гиперцелостности в значении становящегося;

-отношения между составляющими концепта как отношения между целыми или целостностями на основании в рамках концептуальной модели «The Whole – in – The Whole» (Ершова-Бабенко,2018;2019).

Идеей нашего исследования является утверждение, что необходимо соответствие представления о механизмах, характеристиках и поведении явления самоорганизации в условиях деятельности гиперцелого или гиперцелостности, представленных, с одной стороны, в названной гипертеории, а с другой, в жизни человека, в психомерности социо-гуманитарных процессов.

Особое внимание уделено неравновесности социо-гуманитарных процессов в контексте гипертеории «brain-psyche-mind/consciousness» (Ершова-Бабенко,2019).

В данном докладе делается первый шаг в заявленном исследовании. Поэтому изложены представления о неравновесности самоорганизующихся процессов (Пригожин с соавт.,1979), положение о работе головного мозга и системы психической реальности в «точке потери устойчивости» (Хакен,2001;Ершова-Бабенко,2008;2019) и связи этого положения с поведением самоорганизующихся сред/систем различной природы.

Селіверстова Ганна Сергіївна (Одеса) - аспірантка кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Університету Ушинського

МЕСТО ХАОСА В ПОВЕДЕНИИ ЯВЛЕНИЯ, ВЫРАЖЕННОГО КОНЦЕПТОМ «BRAIN-PSYCHE-MIND/CONSCIOUSNESS»

Цель данного исследования состоит в том, чтобы в аспекте социально-философского анализа рассмотреть вопрос о месте хаоса в поведении явления, выраженного в работе Ершовой-Бабенко (2019) концептом «brain-psyche-mind/consciousness» и в разрабатываемой одноименной гипертеории. Тем самым сделать следующий шаг в расширении сегмента присутствия понятия «хаос» в гуманитарном знании конца XX в. и в переходе на соответствующий уровень исследования такой сложности.

Основание подобной постановки вопроса.

1) Вхождение понятия «хаос» в социо-гуманитарную сферу в результате изменения взглядов на явление хаоса в философии и науке, что выразилось, в частности, в переосмыслении значения этого явления. Так, в работах бельгийского ученого И. Пригожина (1986;1999) была показана конструктивная роль хаоса, в том числе в социальных процессах.

Эта новая научная трактовка явления хаоса нашла свое широкое применение в исследованиях гуманитарной направленности в работах украинских философов, социологов, психологов и педагогов.

2) Поведение каждой из составляющих концепта «brain-psyche-mind/consciousness», введенного названным автором, содержит в качестве базовой характеристики этапы хаотизации. Это определяется тем, что каждая из этих составляющих рассматривается исследователями как открытая нелинейная система или среда (Хакен,2001;Пригожин с соавт.,1979;Ершова-Бабенко,1992;2015). Для такого подкласса систем характерна продуктивная функция хаоса, обеспечивающая возможность возникновения нового порядка.

3) Присутствие в науке начала XXI в. нового уровня в методологии исследования такого единого целого как «brain-psyche-mind/consciousness» с позиции гиперцелого, которое оно представляет, и с позиции отношений между целыми, включенными в него, в рамках концептуальной модели «The Whole – in – The Whole» (Ершова-Бабенко,2018;2019).

Наша идея состоит в том, что при переходе на методологию нового уровня необходимо разработать и представление о поведении хаоса в этих рамках. В таком случае, необходимо рассмотреть ситуации и условия, при которых наблюдается/проявляется явление

гиперхаоса, а также явление синтеза хаоса, представленного на уровне каждого целого, включенного в концепт «brain-psyche-mind/consciousness». Наконец, ситуации и условия, при которых будет наблюдаться явление «плато», т. е. зависание хаоса, и явление поглощения хаосом уровня разных целых друг друга и др.

В докладе представлен первый шаг исследования – точки зрения и исследования постановки вопроса, выраженной вышеизложенной идеей.

Чуйкова Олена Володимирівна (Одеса) – кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії та біоетики ОНМедУ,

Шалолоашвілі Анастасія Давидівна - студент 2 курсу ОНМедУ

ПРОБЛЕМИ БІОЕТИКИ ТА БІОБЕЗПЕКИ: ВІД ТЕХНІЧНОЇ ДО КОНТРАКТНОЇ МОДЕЛІ ЕКСПЕРИМЕНТІВ НАД УВ'ЯЗНЕНИМИ

Не дивлячись на небезпеку для суспільства, за яку ув'язнені несуть покарання, не можна відмовляти цим людям у повазі гідності та прав особистості. Не можна використовувати їх як пристрій, неживий матеріал для наукових експериментів, тому що вони вже покарані.

Новизна. Підвищення гуманності на підставі моделей (автономія особистості, інформованої згоди, контракту) європейської біоетики, яка включає в себе принцип поваги вразливості. У стані вразливого може опинитися всіляка людина, навіть дитина, якщо скласти особливі штучні умови для цього. Яскравим прикладом з історії ХХ століття є нацистський режим з концепціями расової переваги. Для Менгеле робота у концтаборі була своєрідною науковою місією, тому експерименти, які він проводив над ув'язненими, відбувалися, за його думкою, заради блага науки. Він вважав себе справжнім вченим, метою якого було дещо інше, аніж очі, які було розвішено по всьому кабінету, тому що у нащадків арійської раси повинні бути світле волосся та блакитні очі — звідси йдуть спроби Менгеле змінювати дітям колір очей завдяки різним хімікатам. Після війни він збирався стати професором і заради науки був готовий на все.

Вказані вище приклади свідчать про те, що незважаючи на відгуки минулого, проводити експерименти на сьогодні ще залишилися відгуки колишніх часів, коли не лише терористи, вбивці і таке інше, але усі, хто деяким чином опинилися за ґратами, через їх провину перед суспільством повинні нести подвійне покарання. В даному випадку військовополонені, жінки, діти, люди іншої раси чи нації – вважаються «поза законом», так само, як і ув'язнені, при цьому відбувається наполеглива й жорстока гра у провину, тобто цих людей навмисно оголосили винуватими та штучно вивели за межі закону. При цьому вкрай важливо спіймати різницю між людьми, які виконують «роль» ув'язнених з метою проведення дослідження та дійсними, фактичними винуватцями злочинів ув'язненими. Але у тому чи іншому випадках порушується принцип автономії особистості: у першій ситуації - примушення, у іншому випадку – відбувається шантаж свободою.

Але при цьому існує небезпека зкотитися від вищевказаного типу у модель технічного типу, яка у свою чергу є одним з неоднозначних наслідків бурхливого розвитку біомедичних технологій - виникнення медика-вченого. Існують наступні моделі взаємин медика та пацієнта: патерналістська модель, колегіальна модель, а також моделі технічного та контрактного типів. Найкращою у даному випадку є модель контрактного типу, а саме підписання угоди на підставі інформованої згоди та автономії пацієнта, хоча, на жаль, у практиці експериментів над ув'язненими медик-дослідник виходив з технічної моделі.

Модель контрактного типу - це модель рівної відповідальності лікаря та пацієнта за результат лікування. В межах договору, тобто згоди обговорюються всі аспекти професійних стосунків «лікар – пацієнт». Модель контрактного типу є найбільш розповсюдженою у Європі, США та Росії, та дозволяє запобігти відмови від імітації з боку лікаря, що властиве для моделі технічного типу, та відмови від моральної відповідальності з боку пацієнта, що